
Valtuustoaloite, Sastamalan on turvattava aidosti maksuton toinen aste

KVALT 22.04.2024 § 18
293/12.00.00/2024

Valtuutettu Leevi Karisalmi / Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Valtuustoaloite

Sastamalan on turvattava aidosti maksuton toinen aste

Orpon hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä useista merkittävistä suomalaisen hyvinvointivaltion heikennyksistä. Erityisen haitallinen leikkaus on koulutuksen järjestäjiäkin koskettava päätös rajoittaa toisen asteen opiskelijoiden maksuttomia oppimateriaaleja ja ylioppilastutkintomaksuja sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta.

Maan hallituksen päätös romuttaa maksuttoman ja yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa toisen asteen koulutus. Toimenpiteellä tavoitellaan vain 12 miljoonan euron vuosittaista säästöä valtakunnallisesti, mutta toteutuessaan se lisää nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Vuoden 2022 Lukiolaisbarometrin mukaan maksuttomien oppimateriaalien tarjoaminen on lisännyt lukiokoulutukseen hakeutumista erityisesti niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden vanhemmista kumpikaan ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työtön tai joiden äidinkieli ei ole suomi. Toiseen asteen tutkinnon suorittamisella on myös selvä vaikutus myöhempään sijoittumiseen työmarkkinoille. Hallituksen esitys kohdistuu siis nimenomaisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja perheisiin lisäten eriarvoisuutta kaikkialla Suomessa. Päätetyllä koulutusleikkauksella saavuttaisiin vain minimaalista julkisen talouden säästöä ja se lisäisi nuorten eriarvoisuutta sekä kaventaisi vähintään osan nuorista tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Säästön toteuttaminen käytännössä on myös järjetöntä. Esimerkiksi oppikirjojen, erilaisten välineiden kerääminen pois opiskelijoilta ja e-kirjalisenssien katkaiseminen kesken abiturienttivuotta tai opintojen loppurutistusta on arkijärjen vastaista ja erittäin haastavaa toteuttaa. Pahimmassa tapauksessa oppimateriaalien maksullisuudella olisi myös vaikutusta opinnoissa menestymiseen ja tutkinnon valmistumiseen. Vaihtoehtoisesti lukuisten pienten laskujen ym. maksujen laskuttaminen nuorilta opiskelijoilta aiheuttaa lisää hallintotaakkaa sekä -kuluja kunnille.

Sastamalan sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että:

- 1) Sastamalan edunvalvonnan tavoitteeksi otetaan valtioon vaikuttaminen, jotta päätetty koulutusleikkaus perutaan asian jatkovalmistelussa yllä mainituilla perusteilla

ja

- 2) Sastamala päättää selvittää eri keinot turvata aidosti maksuton ja yhdenvertainen toisen asteen koulutus oppivelvollisuutta suorittaville asukkailleen kustantamalla yli 18-vuotiaiden toisen asteen oppimateriaalit, mikäli valtio toteuttaa koulutusleikkauksen.

Sastamalassa 22.4.2024

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Leevi Karisalmi
Minna Isotalo
Merja Helander
Jarkko Mäkipää
Kaisa Ylimäki
Heljä Leppäniemi
Mauri Tuominen
Jenni Jokinen

muut allekirjoittajat:

Antti Lepistö
Mira Ekholm-Martikainen
Timo Haapanen
Leena Saarela”

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuutettu Leevi Karisalmen / Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän jättämän valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.